

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja ces. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispevajo na leto 2 kroni.

Udje dobé list zastonj.

Vseblina: Donešek k rešitvi vprašanja o porabi sadja. — Gnojenje z umetnimi gnojili. — Samodelna lopata za zemljo iz železa. — Krompir in njega oskrbovanje. — Preosnova žganjarine in kmetijstvo. — Kako se sejejo jabolčne peške. — Perutninarški list: Jubilejna razstava perutnine in kuncev v Gradcu. — Priprava in oprema perutnine za razstavo. — Važno za podružnice. — Iz podružnic in krajinah društev. — Tržna poročila. — Zadruga: Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Označba.

Donešek k rešitvi vprašanja o porabi sadja.

Letošnje sadno leto sicer povprečno ne bo tega držalo, kar je izprva obljubljalo. Povprečno bomo pri jabolkih imeli komaj srednje velik pridelek, pri hruškah pa celo precej slab. Dasi so bili sadni nastavki tako bogati in gosti, da smo si bili že skoro v skrbeh, kam s tolikim sadjem, vendar postaja ta skrb sedaj vedno manjša in bi, če prav premislimo ves položaj, bila celo nepotrebna. Ker je šlo precej drugih sadežev v nič, bi morali ravno od letošnjega sadja pričakovati, da nam ne bo le priboljšek, ampak naravnost hrana. Sveže sadje ima vendar skoro polovico toliko redilne vrednosti ko krompir, suho pa celo dvakrat toliko. Med sadjerejci bi se ga moralo porabiti več, ko se ga je dosedaj, tako svežega, kakor suhega, ki je bilo nekdanjako važna domača hrana. V glavnem pa sedaj porabimo sadje na dva načina: ali sveže ali pa naredimo ž njega sadjevec. Ker se sveže sadje vseh vrst, ki jih imamo na Štajerskem, dolgo sveže ohrani, lahko sveže sadje rabimo nad pol leta in ga v tem času porabimo velikanske množine. Paziti se mora tudi na to, da se postavi na trg le zdravo, sveže sadje in da se manj vredno, poškodovano porabi na drug način. S tem bi se doseglo več ugodnosti: 1. Ne bi se več ponujalo toliko svežega sadja in za ponujano, res dobro sadje bi se cena zvišala. 2. Za zdravo, trpežno sadje bi se lahko našli kupci, njegova vrednost bi se povzdignila in konzum bi se osigural. 3. Mnogo tisoč meterskih stotov sadja, ki sedaj neizbrano gre v nič, bi se narodovemu gospodarstvu ohranilo. 4. Sadjarji bi imeli iz tega večji dobiček, ko pa če prodajo vse skupaj za mrtvo ceno.

Skrbno pobiranje in pazljivo izbiranje sadja sta torej prva pogoja, da se uredi sadjereja dobičkonosno. Boljše se porabi kot namizno sadje, slabše pa za sadjevec. Za vse slučaje pa bi gospodinje lahko tudi manj vredno sadje ohranile dalje porabno, a o tem ne bomo govorili, ker je to stvar gospodinjstva. O važnosti izdelovanja sadjevca je vsakdo prepričan, posebno če pomislimo, da velja v sadjevcu kilogram sadja povprečno 10 do 12 v, dočim prodajajo kilogram svežega

sadja v zelo rodni letih po 6, da celo po 2 v. Če se izvažajo sadjevec vagon za 600 K ali še manj, to nikakor ni na korist deželi. Že v deželi sami se porabijo velikanske množine sadjevca. Vsak gospodar rabi za svoje domače, za posle in delavce velike množine te pijače. Brez pijače danes v mnogih krajih ni mogoče dobiti delavcev in tudi ljudje pri hiši želijo, najsi se jim tudi pravi, da je alkohol strup, kako „močno“ pitje. In tega jim ne bo nihče zameril, kdor ve, koliko trpijo in kako se izpostavljeni raznim vremenskim nezgodam. Osvežujoča pijača dene takim ljudem zelo dobro, zviša njihove moči in se na ta način izplača. To velja posebno o nekoliko kislatem, ne močno alkoholičnem sadjevcu. Sadjevca se torej že v kmetijskih obratih zelo mnogo porabi in lahko računamo na vsako kmetijo po 15 hl na leto. Ker si ga moramo oskrbeti povprečno za tri leta naprej, potem porabi vsaka kmetija v tem času 45 hl. Če štejemo samo število kmetij v c. kr. kmetijski družbi in teh je 10.000, potem porabijo te v dobrih, sadnih letih 450.000 hl sadjevca, za katerega treba okoli 9000 vagonov sadja. A s tem je še le malo število kmetij preskrbljenih in koliko jih še je! Razen tega porabijo zelo mnogo mošta krčmarji, tudi se ga precej izvažajo. Ali pa se s tem pokrije vsa potreba? Navadno pač ne. Če že ne prvo leto po rodnem sadnem letu, gotovo pa primanjkuje drugo leto v vseh kmetijah sadjevec. Tako se oprijemo ljudje žganjice, ki njihove poželenje po alkoholu sicer zelo ceno uteši, ki pa ima za to zelo hude posledice. Dokaz, da niti zase sadjerejec ne izdelava dovolj sadjevca, je tudi v dejstvu, da se ravno kmetije, ki so za ničevno ceno zavrgli svoje sadje, zelo zanimajo za razna sredstva, s katerimi se narejajo vinske pijače, n. pr. letos za „mostin“, da nosijo denar špekulantom in na tak način oškodujejo prodajo svojega blaga in blaga svojih stanovskih tovarišev. Dokler se kaj takega godi, ni mogoče govoriti, da imamo preveč sadja in preveč sadjevca.

Na Štajerskem se prideluje mnogo sadjevca, to se mora reči. Da pa se ga ne prideluje dovolj, za to imamo precej različnih vzrokov. Pred vsem je krivo tega večkratno pomanjkanje posode, glaven vzrok pa tiči v tem, da se izdeluje pri

nas sadjevec, ki se ne drži dolgo in ki ni pripraven za promet. Tukaj hočemo govoriti samo o zadnjem vzroku.

Za hitro rabo zadostuje sadjevec, ki se, večkrat pomešan z vodo, izdeluje kakor doslej iz trebljenega in svežega sadja. Za klet in za prodajo pa moramo izdelati boljše in trpežno blago. Če prilijemo sadjevcu vode, nam bo seveda posoda manjkala, sadjevec bo manj trpežen in manj sposoben za promet in to bo škoda, ki smo si jo naredili sami. Ker se izdeluje manj trpežen sadjevec, ga tudi, češ, saj se ne bo dolgo držal, bolj hitro porabijo, ko pa bi bilo potrebno in primerno. Ker je tak sadjevec mnogo slabši, se zanj tudi težje najde kupec. Da pa bo sadjevec res vzoren, moramo izpolniti natanko sledeče pogoje:

1. Sadje mora biti zrelo, torej ga moramo, posebno pozne vrste, pozno obirati.

2. Obrano sadje se mora vležati in tako na kupu popolnoma dozoreti. Ta točka je jedna najvažnejših, ker je ravno od nje odvisna kakovost sadjevca.

3. porabi se naj samo zdravo (ne gnilo) sadje, ki pa se naj prej opere.

4. Sadje se mora mešati, oziroma pridati se mu morajo one tvarine, ki naredijo, da je sadjevec trpežen, da se prej sčisti in da dobi prijeten okus.

Tukaj pridejo v prvi vrsti kisline vpoštev. Sladka jabolka in hruške, ki imajo medel okus in ki dajo malo trpežen, črnkast in sluzav sadjevec, se naj zmešajo s kislimi, naj se jim doda ribez, vinska kislina v napol zrelem grozdju (tudi martinščak je dober za to) ali čista vinska kislina, ki je računimo 100 do 250 g na hektoliter sadjevca. Plemenite orste jabolka imajo navadno že po naravi malo čreslovine, zato dodajemo bridko sadje jabolka, hruške, kutine brez lupin, nešplje, trnoljice i. t. d. 5 % ali pa dodamo čiste čreslovine, ki je računimo 3 do 10 g na hektoliter. Pri drozganju se lahko ti sadeži prej zmešajo, ali pa se napravi posebe iz njih sok in tega se doda 5 % sadjevcu. Tak sadjevec je n. pr. iz lesnik, ki se dolgo drži, lepo izčisti in ki ima zelo prijeten okus. Čisto čreslovino (kupljeno v taninu ali v izvlečku iz vinskih peček i. t. d.) dodamo narejenemu sadjevcu le tedaj, če je to potrebno.

5. Zelo se priporoča, da pustimo drozgo stati kakih 24 ur pri miru, posebno pri poznem sadju, in če ni vreme ravno pretoplo; to pa se ne sme nikdar zgoditi pri hruškah, ker so preobčutljive.

6. Če povzročimo krepko vretje s tem, da dodamo močen kvas, če pustimo, da dostopa zrak in da ima sadjevec dovolj toplote.

7. Če sadjevec pravočasno pretočimo, ko je prvič povrel in pustimo, da potem stoji v velikih, a vedno vrhano polnih posodah na hladnem. Razume se samo po sebi, da moramo pri stiskanju paziti na snago.

Sadne tropine v zadnjem času po deželi precej žgejo, da dobijo žganjico za domačo potrebo. Tudi se v letih, ko je malo krme, lahko z uspehom skrmijo. Tako lahko ima ob znižanem izvozu dežela več koristi, kakor pa da gre kolikor mogoče mnogo sadja na tuje.

V Mariboru, 9. julija 1908.

J. Bellé.

Gnojenje z umetnimi gnojili.

(Izviren spis.)

Naši kmetovalci tako radi tarnajo, češ, da so slabi časi. Res je sicer, da se je marsikaj na slabše spremenilo, kakor je bilo takrat, ko so živeli naši čvrsti pradedje. Naš kmetič pač nikakor ne misli, kaj je slabim letinam deloma vzrok in zahteva od zemlje vedno le obilih pridelkov in če ti niso dovoljni, so temu slabi časi krivi. Ne misli na sredstvo, to je na gnojenje, ki bi mu pripomoglo do blagostanja in rodilo stoteri sad; posebno se zanemarjajo travniki in sadonosniki. V sedanjih časih, ko je cena živini tako visoka (sicer je sedaj vsled letošnje hude suše nekaj padla), bi se pač naj travništvu obračala vsa pozornost. Pisatelju teh vrstic je iz lastne skušnje prav dobro znano, da naš kmetič, posebno v Slovenskih Goricah, travnike prav malo ali pa celo nič ne gnoji — trava naj raste le tako sama od sebe. Navadno primanjkuje povsod hlevskega gnoja in se mora s tem ravnati prav varčno, da ga zadostuje za njive, kjer je tudi hlevskega gnoja prav za prav pravo mesto; za travnike imamo potem prav dobro in koristno nadomestilo za hlevski gnoj in sicer so to umetna gnojila. Gotovo bo se marsikateri kmet stare grče vprašal, kaj pa je to umetno gnojilo in si mislil „hm! daleč smo prišli, sedaj že celo gnoj ponarejajo“.

Umetna gnojila se delijo v tri vrste in sicer: 1. v kalijeva, 2. fosfornata, in 3. dušičnata gnojila. Kalijeva gnojila se razdelijo zopet v kajnit in 40% kalijevo sol. To gnojilo je rudninska sol, ki se na Nemškem, v Stassfurtu v rudnikih koplje in v tovarnah zmelje ter takšna kot kalijevo gnojilo razprodaja. Kajnit je drobno zrnata sol in je sive barve; dobi se pa tudi kajnit, ki je rdečkaste ali bolj temno sive barve, vendar je barva celo postranska reč in nima na učinek kajnita popolnoma nobenega upliva. Duha nima nobenega in je slanega okusa. 40% kalijeva sol se ne razločuje mnogo od kajnita, vendar je bolj debela; barve je ali bele ali sive, včasih tudi rudečkaste in je tudi tukaj, ravno tako kakor pri kajnit, barva soli popolnoma brez pomena.

Vsaka rastlina potrebuje, če naj dobro uspeva, tri hranilne snovi, in sicer kali, fosforovo kislino in dušik in če hočemo, da zemlji teh važnih hranilnih snovi ne primanjkuje, je toraj potrebno, da gnojimo vedno obilno z zgoraj imenovanimi umetnimi gnojili, ki vsebujejo prej imenovane hranilne snovi. Hranilno snov kalij imata kajnit in 40% kalijeva sol. Kajnit ima v 100 kg 12,4 kg hranilne snovi kalija, 40% kalijeva sol, kakor pravi to že njeno ime, 40 kg kalija, toraj vsebuje 40% kalijeva sol 3 krat toliko kalija, ko kajnit in je toraj za naše kraje najcenejše in najboljše kalijevo gnojilo. 100 kg kajnita stane približno 6 K, 100 kg 40% kalijeve soli 12 K in se nam toraj zdi, da je 40% kalijeva sol dražja, ko kajnit, vendar temu ni tako. Zgoraj se je omenilo, da ima 40% kalijeva sol 3 krat toliko hranilne snovi kalija v sebi ko kajnit, toraj sledi iz tega, kakor se to kemične preiskave dokazale, da potrebujemo potem za gnojenje gotovega zemljišča trikrat toliko kajnita, če hočemo v zemljo spraviti isto množino hranilne snovi, ko s 40% kalijevo soljo. Namesto 100 kg 40% kalijeve soli potrebujemo 300 kg kajnita, ki bi stal 18 K, dočim stane v tem slučaju enako vredno gnojenje s 40% kalijevo soljo le 12 K. Za travnike je treba za 1 hektar = 1³/₄ orala:

500 do 700 kg kajnita ali 150 do 200 kg 40% kalijeve soli, vendar bo umen kmetovalec, ki zna računati, jemal za gnojenje vedno le 40% kalijevo sol, kajti zgoraj imenovane gnojenje bi stalo s kajnitom 30 do 42 K, s 40% kalijevo soljo pa le 18 do 24 K. Razun kajnita ali 40% kalijeve soli pa je treba še dati travnikom tudi 600 do 800 kg Tomasove žindre ali pa 400 do 500 kg superfosfata, ker to dvoje gnojil da zemlji še potrebne fosforove kisline.

Predstavljam si, dragi kmetič, kako bi bilo, če bi postavil v svoj hlev debelo kravo in ji ne dajal nič jesti; kako dolgo bo ti pač dajala mleka, brez katerega ne moreš biti! Vidiš, ravno tako je s travniki in drugimi zemljišči, če ne dobijo zadostne hrane z gnojem. Kako bi pač zemlja mogla roditi, če se jej nič ne gnoji; kar je živali in človeku hrana, to je zemlji gnoj. Premisliti je vendar treba, da mora začeti zemlja enkrat pešati, ker je pred nami prav obilno rodila in so se hranilne snovi, ki so bile prej v zemlji nakopičene, do dobrega porabile. Zemlja je izsesana, postala je revna in je naša dolžnost, da jej opomoremo, ker korist je le naša, če nam obilno rodi. Poprimo se toraj umetnih gnojil, ker to je edini pripomoček, s katerim si lahko današnji slabi stan kmetijstva zboljšamo. Poskusiti je treba, če se hočemo o uspehu umetnih gnojil prepričati in če bode kmetič videl, da je na zemlji, pognojeni z umetnimi gnojili, prirastla lepša trava, ko na negnojeni, tedaj bode pač verjel, da so umetna gnojila res blagoslov za sedanje hirajoče kmetijstvo.

Druga važna, neogibno potrebna rastlinska hranilna snov je fosforova kislina. Ta se nahaja v superfosfatih, v Tomasovi žindri in kostni moki. Pri nas se rabijo najbolj Tomasova žindra in superfosfat, s katerimi so se dosegli tudi najboljši

uspehi in so ta gnojila tudi najbolj znana in razširjena, posebno se to tiče Tomasove žindre. Superfosfatov razločujemo zopet več vrst ter se delijo v rudninski superfosfat in superfosfat, ki se dobiva iz kostij, vendar sta ti dve vrsti glede njihove hranilne vrednosti popolnoma jednaki. Barve je superfosfat navadno svetlosive ali rumenkaste ter ima v 100 kg 12 do 21 kg fosforove kisline. Po vsebini fosforove kisline se tudi to gnojilo plačuje, čim večja je množina hranilne snovi tem dražje je to gnojilo, pa tudi uspeh gnojenja je potem boljši.

Tomasova žindra je zelo fin, sivočrn in jako težek prah in obstoji iz zmlete žindre, ki se dobiva, ko čistijo železo fosfora. Tomasova žindra se dobiva v različni vrednosti vsebine in se ravna tudi nje cena po vsebini fosforove kisline, ravno tako kakor pri superfosfatu. Dobiva se Tomasova žindra, ki ima 11 do 23 kg fosforove kisline v 100 kg in bomo toraj vedno le isto kupovali, ki vsebuje največ hranilne moči. Od trgovca, od katerega kupimo Tomasovo žindro ali superfosfat, moramo vedno zahtevati, da nam jamči za vsebino fosforove kisline v kupljenih gnojilih in se naj iz previdnosti vedno le kupujejo umetna gnojila od zanesljivih in znanih trgovcev.

Tukaj bodi tudi omenjeno, da je pri nas takozvano enostransko gnojenje samo s fosforovo kislino zelo udomačeno in razširjeno ter se opozarjajo vsi tisti, ki so do sedaj tako gnojili, da je takšno gnojenje samo s Tomažev žindro ali samo s superfosfatom napačno in malo vredno. Vsaka rastlina potrebuje, kakor v začetku omenjeno, kalija, fosforove kisline in dušika, toraj tri hranilne snovi; z imenovanim gnojenjem pa damo samo fosforovo kislino, vsled česar se rastline nikdar ne morejo popolnoma razviti in gnojenje ne prinese pričakovanega uspeha. Mnogo se je napravljajo že poskusov z umetnimi gnojili in vsak poskus je pokazal, da so bili pridelki le tam najboljši, kjer se je gnojilo s vsemi tremi hranilnimi snovmi. Največkrat se pripeti, da se pri gnojenju izpusti kali, ki ima lastnost, da napravi rastline krepke in zdrave, sad pa okusen in bolj trpežen. Kdor hoče imeti od umetnega gnojenja res dobiček, mora vedno gnojiti tudi s kalijem. Posestnik J. Pirc v Sevnici nam tozadevno poroča sledeče: „Moram Vam naznaniti tudi, da tistim gospodarjem, ki so letos gnojili z umetnimi gnojili, pa napačno, niso rastline nič shajale, ali pa so se do sedaj vse posušile, ker vem za več mož, ki so se meni pritožili, da so s superfosfatom gnojili in sedaj imajo gole njive. Moje rastline so pa prav izvrstno pognale, samo ko sedaj ne bi taka suša potegnila.“ Imenovani napravlja letos poskuse z umetnimi gnojili pri krompirju in pesi, kjer je gnojil s 40procentovo kalijevo soljo, superfosfatom in čilskim solitrom. Ker je gnojil tudi s kalijem, so rastline krepkejše in stanovitnejše, vsled česar jim suša ni mogla toliko škodovati, kakor onim, ki so bile pognojene samo s superfosfatom.

Tretja potrebna hranilna snov je dušik, katerega dobivamo v čilskem solitru. To gnojilo je precej debelo zrnata, rudečkasta sol in se privaja iz Južne Amerike,

kjer se v rudnikih koplje. Čilski soliter je najdražje umetno gnojilo in se tedaj mora ravnati s tem prav varčno. Čilski soliter vsebuje navadno 15 do 16 kil hranilne snovi dušika v 100 kil. Imamo še tudi nekaj drugih dušnatih gnojil, kakor na primer žveplenokisli amonijak, vendar je čilski soliter glede gnojilne vrednosti boljši, kakor vsako drugo dušičnato gnojilo.

Travnikov in deteljšč s tem gnojilom ni treba gnojiti, ampak zadostuje tukaj le gnojenje s kalijem in fosforovo kislino, kajti po tem gnojenju se razvije detelja in druge trave zelo krepko, ki imajo svojstvo, da nabirajo dušik in zraka in ga tako porabijo za svoje namene. Vendar so bili uspehi tudi prav izvrstni, če se je gnojilo razun imenovanih dveh gnojil tudi s čilskim solitrom; velikokrat pa se takšno gnojenje ne splača, ker je potem gnojenje zelo drago, če rabimo tudi čilski soliter. Neobhodno potreben je pa čilski soliter pri gnojenju žit, krompirja, repe, sadnega drevja, vinogradov, hmelja, kakor sploh vseh drugih kmetijskih kulturnih rastlin. Pri gnojenju s čilskim solitrom mora biti kmetovavec previden in se ravnati po gotovih pravilih; ne sme se dati preveč čilskega solitra, paziti pa se mora tudi, da se ne trosi na rastline, ko so mokre, ker tedaj na njih obvisi in jih osodi. Škodljivo je tudi, dati preveč čilskega solitra, kajti to gnojilo učinkuje zelo hitro, rastline po njem bujno rastejo ter zelo rade poležejo, česar posledica je, da zrnje izpada ali pa slabo dozori; nadalje se pokvari tudi slama in gni je pri velikem deževju.

S kajnitom in Tomaževo žlindro se gnoji najbolje v jeseni, s 40 procentovo kalijsko soljo, superfosfatom in čilskim solitrom pa navadno v spomladi, ker zadnja gnojila hitro učinkujejo. 40 procentovo kalijsko sol in superfosfat pa lahko potrosimo tudi v jeseni, čilski soliter pa vedno le v spomladi.

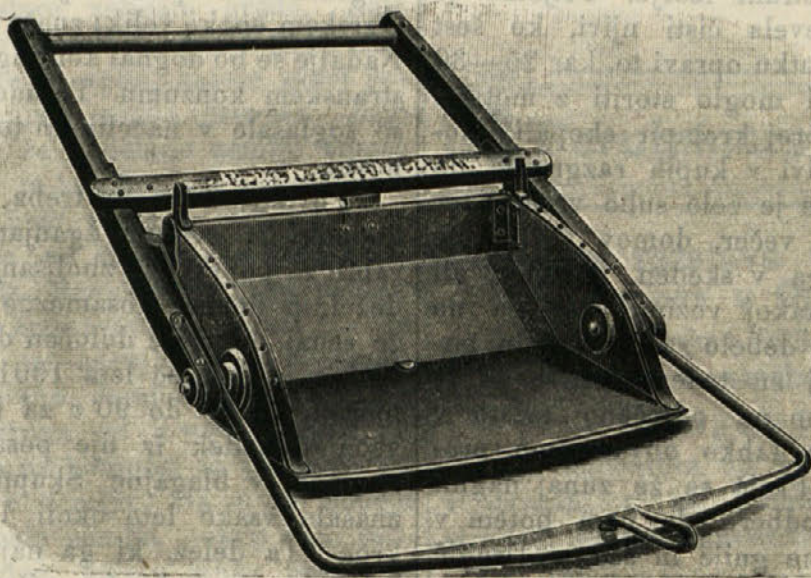
Nadalje priporočajo nekateri trgovci, posebno pa brezvestni agenti takozvana mešana gnojila in sicer: kalisuperfosfat in kaliamonijaksuperfosfat, katera gnojila pa za kmetovavce niso priporočljiva in sicer vsled tega ne, ker so dražja, kakor posamezna umetna gnojila in nadalje, ker niso v pravem razmerju mešana in ne vsebujejo iste množine hranilnih snovi, kakor bi jih rastline potrebovale. Kakor že rečeno, so ta mešana gnojila predraga, ker prodajavci teh gnojil si morajo za svoj trud pri mešanju vedno nekaj računati, katero delo pa opravi kmet lahko sam, če kupi posamezno kajnit in Tomaževo žlindro in razun tega je še na boljšem, da lahko vzame vsakega gnojila toliko, kolikor ga je treba za zemljišče, katero hoče pognojiti. Bodite toraj previdni pri nakupu umetnih gnojil, kupujte le posamezna umetna gnojila vedno pri dobro znanih tvrdkah, ki jamčijo za vrednost teh gnojil, ogibljite se pa takozvanih mešanih gnojil. M.

Samodelna lopata za zemljo iz železa.

(Z eno sliko.)

Novo, praktično gospodarsko orodje je tukaj naslikana samodelna lopata iz

železa, za prevažanje prsti. Služi za to, da se razdeli prst na poljih, travnikih in jarkih, da se odstranijo iz jarkov in kanalov večje množine prsti, da se popravijo pota in da se odvažajo zemlja pri stavljenu cest in železnic. Konstrukcija je preprosta, kakor kaže slika; narejena je lično in trpežno. Za strežbo lopate in vodstvo konj zadostuje en človek. Če je lopata polna, se samo lesena prečnica vzadi privzdigne, lopata gre bolj v zemljo,

Samodelna lopata za zemljo iz železa.

Krompir in njega oskrbovanje.

(Izvirni dopis.)

(Nadaljevanje in konec.)

Delo, ki se med letom vrši si lahko z živalmi opravi, kdor ima v to potrebne stroje na razpolago. Na tak način se z enim konjem in strojem opravi to, kar bi deset delavcev ne moglo storiti, in sicer lahko tudi, globoko, ker se na tak način plevelj dobro zatira, med tem ko šest delavcev le samo v čertah vmes okaple. Tak stroj ima za prvo okapanje podobo gosjih nog, tri do pet lemežev, ki pa kaj izvrstno opravlja svoj posel, za osipavanje se rabijo plugi z dvema deskama, podobni prvotnim, plugom, njih delo je izvrstno. Nad vse boljši plug pa je Sakov ekstirpator in osipalnik. In taki stroji se že pri malem posestniku splačajo v prvem letu. Da se pa tak plug dobro obrestuje, treba le k Sakovemu navadnemu plugu v ta namen naročiti potreben lemež, katerih je 26, takorekoč za vsako delo drugi. Zelo se priporoča dvakratno osipavanje skozi deset dni, ker se plevel sproti zatira, zemlja lepo zrahlja, razne zajedavke pokončajo ter se rast čudovito pospeši.

Ko je krompir osut, se priporoča, da ga poškopimo z prej narejeno raztopino modre galice in apna. S tem ga obvarujemo krompirjeve plesni, ki je zelo škodljiva, napada po naših krajih zelo rada zgódnji krompir, ne prizanaša pa tudi poznemu. Zgodnjega treba škropiti rožnika, poznega pa malega srpana. Če kaže potreba, se mora to delo ponoviti. Krompirjevo plesen so opazili prvič leta 1830. po nekaterih krajih. Toda že leta 1845. se je vzdignila, ter se razširila skoro po vsej Evropi. In to je trajalo do leta 1850., ko so se ljudje šele privadili krompirju, že so mislili, da ga več ne bo mogoče saditi. Od tega časa napada zdaj bolj zdaj manj, ne izgine pa vendar ne; toda če bi zelišče samo napadeno bilo, še ni toliko škode, toda druga poje, ako začnejo gomolji gniti, na

se pri tem prekopicne in tako izprazni, takoj na to pa se, ker lahko konji vlečejo neprenehoma naprej in jih ni treba vstavljati, zopet obrne in je tako zopet pripravljena za delo. Ta lopata opravi na dan toliko ko 12 do 15 delavcev. Prostora ima 0.18 do 0.22 m³ in rabi za vprego par konj. Težka je 76 do 83 kg in stane 95 do 120 K. Dobi se pri Rudolfu Sacku, Dunaj, 2/VIII., Kronprinz Rudolfstrasse 36.

teh se naredijo rujave umazane, vrte lise pod lupino. Ko je že v kleti krompir, ga uniči popolnoma, ali le deloma, z mehko, smrdljivo tvarino, ali se pa zgrbančijo, ter postanejo krhki, in škoda po tej zajedavki bode gotovo vsakateremu živo v opominu ostala, ko v zimi in v spomlad nima kaj pred se, in živali postaviti. Ker se ta bolezen razmnožuje tudi v kleti, posebno če je vlažno; na vlažni ali mokri njivi, ob vlažnem vremenu, i. t. d. moramo pred vsem skrbeti za suhe shrambe, njivo pa kolikor naj bolj mogoče globoko zbrati, ali če to ne izda, osušiti tako zemljišče potom drename, krompir pa zdrav saditi, na vetru in solcu pristopne lege. Tudi prezgodaj ne sadimo krompirja, ker rano vsajenega raje napada, posebno pa, če se mu še pridružijo bakterije, ki kaj rade za krompirjevo plesnijo nastopijo, in tedaj je pokončan krompir, bodisi, da je še na njivi, ali pa že shranjen v kleti. Torej pozor!

Ko je krompir zrel, prične se skapanje, ki je tem primernejše, ako se je sadilo v rede. Zakov plug nam zopet daje nad vse izvrstno orodje, ki v podobi srpa, kot prvi junak krompirjevco privzdiguje, zatem pride prvi lemež, ki le nekoliko krompir privzdigne, ter na zelišče zemljo potisne, zatem gre tretji lemež kot pravo oralno telo, v podobi 5 do 7 dolgih železnih palic, glede težke ali lahke zemlje, pritrtjenih na lemež, oziroma na kozolec, ki v zemlji rije, dočim pada zemlja skozi te police, se vali krompir na njih črez, kjer se za oračem brez vsake motike z lahkoto pobira, ker je ves zunaj. Taki lemeži so seveda jekleni in stanejo le okrog 35 K k navadnemu Zakovemu plugu. Priporočam še torej enkrat vsakateremu, kakor univerzalni plug s potrebnimi lemeži, ki se lahko po svoji volji izberejo glede zemlje, in načina oskrbovanja, ker vsak se bo razveselil njih skusnega dela, pri tem pa, dasiravno ne preceni plug imel,

bo vendar mnogo kronic privarčeval, stem da bo dve tretjine delavcev prihranil. Torej previdnost, ko kmet na drugem mestu toliko več delavnih rok potrebuje. Za tako oranje se plug in kolesa pripravijo tako, da se red ali greben na dvoje razorje. Oranje se prične na vsaki strani ogona, oziroma njive, dočim morajo delavci takoj v razdalji 10 metra ali še več narazen, pridno prvo brazdo s krompirjem pobrati, dočim orač na nasprotni strani izorje. Prijetno je gledati na pleva čisti njivi, ko šest delavcev v trenutku opravi to, kar 25—30 delavcev ne bi moglo storiti z motiko.

Ako smo torej krompir skopali, moramo ga na njivi v kupih razgrniti, da se posuši, in če je zelo suho vreme, ter vroče, šele na večer, domov voziti. Še bolje je, ako ga v skeden, kozolec, ali kam na pod takoj vozimo, ter ga na 20 centimetrov debelo razgrnemo, in pustimo tako vsaj en teden, ter še ga le potem spravimo na odločeno mesto v kleti. Stem se lahko obvarujemo precejšnje škode. Prvič se že zunaj nagnil krompir lepo odbere, da nam potem v kleti prehitro ne gnije in scimi. Drugič se pa v skeden spravljene krompir, lahko po kakovosti sortira, kar je veliko vredno zastran semena, posebno, ako se na tri dele odbira, namreč, debeli za namizo, srednji popolnoma čist in lepo okrogel za seme, ter nazadnje droben ali kako drugače poškodovan in nelepe oblike za živalsko pičo.

Da se torej zabrani večkratno zlo, morejo se pogajniki ali cime, ki v kleti poganjajo pridno trebiti in odstranjevati. Pogosto se pripeti, da dobijo take cime svinje, da od njih zbolijo, ali celo poginejo, ako so v obilni meri se nažrle. Gospodinje se torej opozarjajo, da si s takim ravnanjem same ne zastrupijo domačih živali. Tudi tak krompir, katerega ne pokriva zemlja, da zavolj tega ostane zelen, ni za rabo, ker ima kolikor toliko strupa, mi vemo, da ni užiten. Torej ne dolžimo copernic, ko jih ni, da bi nam žival zagovorile, ako je znabiti po naši krivdi bolana, ampak vprašajmo raje sebe, ako bi pa take babe res kaj znale, katere se sumijo, potem njim gotovo ne bi trebalo beračiti, ter ljudi nadlegovati, pač pa bi se lahko dobro imele.

Ako se s krompirjem lepo postopa pri njegovem oskrbovanju, lahko se ga na 1 ha 85 do 300 hl ali 6 do 22 tisoč kg pridela. Nove vrste nam izpočetka dajejo bogate pridelke, ako jim ugaja zemlja in podnebje, toda s časom izgubijo svojo rodovitnost.

Če torej želimo lepih uspehov pri krompirju, tedaj se prej vprašajmo, kje da ga hočemo saditi, kaj, katere in koliko redilnih snovi zahteva od nas, oziroma od zemlje, v katero ga mislimo saditi, in nazadnje kak krompir želimo saditi. Delajmo torej prej z glavo, ter vse dobro premislimo in preudarimo, takrat šele primimo vajeti in plug v roke.

Velika Nedelja, dne 6. avgusta 1906.

Alojzij Križanič, kmetovalec.

Preosnova žganjarine in kmetijstvo.

Desetega dne julija t. l. je predložila vlada državni zbornici osnutek postave,

ki zadeva preosnovo žganjarine. Davčni nastavek je bil doslej v obeh državnih polovicah različen in sicer je bil na Ogrskem za 10 kron večji ko v Avstriji. Nameravana reforma pa hoče ta razloček izravnati na ta način, da se v Avstriji zviša žganjarina za 50 kron, na Ogrskem pa za 40 kron pri hektolitr; tako bi znašala daca v obeh državnih polovicah za hektoliter enako, namreč 140 K. Tudi razloček med kontingentiranim in nekontingentiranim špiritom je v Avstriji in na Ogrskem enako velik; znaša namreč 24 K. Nadalje se bo dognal kontingent po obojestranskem konzumu. Tozadevne predloge so soglašale v načelih in tudi v podrobnostih.

Povdarjati je še treba, da se bodo dohodki iz zvišane žganjarine baje porabili za popravo in izboljšanje posameznih deželnih financ. Posamezne kronovine so že sedaj dobivale določen del žganjarine. Ko se je namreč leta 1901. zvišala žganjarina od 70 do 90 v za liter, je prišel večji dohodek iz nje posameznim kronovinam v blagajne. Skupno je ta vsota znašala vsako leto okoli 19.2 milijonov kron. Ta delež, ki ga naj dobivajo dežele, pa se hoče še zvišati in sicer na ta način, da dobijo dežele od vsakega litra 100 % alkohola po 50 v. Žganjarina naj znaša v bodoče za kontingentiran špirit 140 v za liter; od tega dobijo dežele 50 v ali 35.72 odstotkov, država pa ostalih 90 v ali 64.28 odstotkov.

To so na splošno temeljna načela nameravane preosnove. Kakor pa se mora priznati, da je poprava denarnega stanja posameznih kronovin nujno potrebna, tako je tudi potrebno, da zavzamejo zastopniki avstrijskega kmetijstva ob tej priliki stališče k vprašanju žganjarine in da zahtevajo, da vlada na tem polju upošteva njihove zahteve.

Osrednji odbor kmetijske družbe je to potrebo dobro spoznal in je s svoje strani storil potrebno v tej stvari, posebno, ker se je na vseh zborih in sejah govorilo o žganjarini in ker se gre tukaj res za vprašanje, ki je zelo važno in pomembno za veliko število kmetijskih gospodarstev. Najbolj se pritožujejo kmetje zaradi tega, ker se določbe o izdelovanju davka proste žganjice za domačo rabo večkrat prestrogo rabijo in ker se jih pri tem večkrat naravnost šikanira. Vedne tožbe in pritožbe v tej stvari so imele res ta uspeh, da je finančna uprava navsezadnje dovolila par olajšav. Ali njih vrednost nikakor ni taka, da bi se z njimi odpravile vse nepravilnosti. Med zahtevami, ki se bodo morale najprej upoštevati, je posebno ona, ki govori o znižanju žganjarine za ono žganjico, ki se izdela iz doma pridelanega sadja in jagod; sem se po svoji snovi lahko štejejo tudi ostanki pri izdelovanju sadjevca in vina.

Da je ta zahteva popolnoma upravičena in v gospodarskih razmerah posestnikov utemeljena, to se takoj vidi, če pomislimo, da se mora v zelo rodni letih — kakor letos, če ne pride kaj vmes — ono sadje, ki se, ker ga je pač preveč, ne more prodati, na nekak način porabiti. Ta potreba postane za nas tem bolj nujna, ker je naš izvoz sadja na Virtemberško zaradi velikanskih voznin skoro popolnoma onemogočen. K temu

še pride, da bo nova vinska postava izdelovanje tropinskega vina ali pikole popolnoma onemogočila, ker popolnoma prepoveduje prodajo takega vina; na vsak način pa bo izdelovanje vina iz tropin zelo omejila. Vinorejci so zaradi tega prisiljeni, porabiti ostanke pri izdelovanju vina za žganje, če nočejo teh ostankov kratkomalo vreči na gnoj.

Strah finančne uprave, da bi se z znižano žganjarino pomanjšali državni dohodki, je že iz tega vzroka neopravičen, ker bi se potem danes popolnoma opuščen žganje sadja in vina začelo delati v mnogo večji meri, tako da bi se dohodki države nasprotno zelo povečali. Isto naziranje zastopa tudi spomenica mariborske podružnice kmetijske družbe, o kateri se je posvetoval sadjerejski odsek družbe.

Popolnoma neopravičljiva pa je neprimerno zvišana žganjarina, ki zadene male kmetijske žganjarije v primeru z velikimi gospodarskimi žganjarijami in industrijelnimi žganjarijami za špirit, dvakrat neopravičljiva za to, ker lahko te velike žganjarije porabijo vsa sredstva, da jim pride izdelovanje kolikor mogoče ceno. Kmetijske žganjarije pa si pomagajo le z zelo priprostimi pomočki in imajo že zaradi tega slabše stališče.

Par primerov iz prakse nam bo to dokazalo. 100 kg jabolk da v najugodnejšem slučaju 12 l žganjice s 50 %. Davek za to žganje znaša šestkrat 90 v = 5 K 40 v. Če prodajamo liter po 1 K 20 v, znaša kosmati izkupiček za 12 l žganja 14 K 40 v. Če odračunimo od tega davek, ostane 9 K, a tudi ta vsota se zmanjša, ker moramo računati drva in drugo, kar se rabi za žganje. Rezultat pa je še mnogo slabši, če primerjamo gospodarske in industrijske žganjarije z malimi žganjarijami naših kmetov. Iz 100 kg pšenice se dobi povprečno 60 l žganjice s 50 %, iz 100 kg krompirja 18 do 20 litrov 50 % špirita. Če hočemo dobiti torej ravno toliko žganja, moramo zažgati petkrat več jabolk kakor pa pšenice. Če računamo za meterski stot pšenice 25 K, potem bi veljalo 5 meterskih stotov jabolk 25 K ali 100 kg jabolk ima vrednost 5 K, če hočemo dobiti iz njih isto množino 50 odstotnega alkohola.

Da v takih razmerah kmet ne more žgati sadja, temu se pač ni treba čuditi.

Če primerjamo krompir in sadje, vidimo, da moramo vzeti za polovico več sadja ko krompirja, če hočemo z njega izžgati isto množino žganjice, torej dobimo iz 100 kg krompirja toliko žganja, kakor če zažgemo 150 kg sadja. Če računamo za 100 kg krompirja 6 K, potem znaša v tem slučaju vrednost jabolk 4 K.

Iz vsega tega se vidi, da se mora v obdačevanju žganja izravnati velik, neopravičen razloček med velikimi industrijelnimi in malimi kmetijskimi žganjarijami.

To so glavne misli vloge, ki jo je izročil osrednji odbor naše domače kmetijske družbe o priliki pričakovanih pogovorov o predlagani reformi žganjarine v državnem zboru vodstvu proste agrarne zveze, vodstvu nemške agrarne stranke in vsem državnim poslancem štajerske dežele s prošnjo, naj uveljavijo pri posvetovanju o nameravani predlogi postave upravičeno željo kmetovavcev, da se dosedanja, po vsebini alkohola

zaračunjena žganjarina pri žganju doma pridelanih jagodnih sadežev, iz tolkle in vina, iz ostankov pri stiskanju in vretju sadjevca in vina zniža na poprejšnjo vsoto.

V tej vlogi je osrednji odbor opozarjal tudi na to, da se naj pri tej priliki dela na to, da se v novi postavi kmečke žganjarije (ali davka proste z določenim kontingentom, ki naj znaša, kakor na Tirolskem, po možnosti 112 l na leto, ali obdačene) ločijo popolnoma od gospodarskih in industrijskih žganjarij in naj se za kmetijske žganjarije ustvari posebni postavni predpisi.

Sedaj pa je naloga državnega zbora in poslancev, da zastopajo agrarne zahteve na ta način, kakor smo ga zgoraj opisali.

* *

Kako se sejejo jabolčne peške.

Piše Škerlec v Vičancih pri Veliki nedelji na Spodnjem Štajerskem.

Previdno in pametno vsadi drevo,
Ga skrbno obdelaj, hvaležno ti bo.

Ta izrek naj bi vsak zemljiški posestnik imel vedno pred očmi, kajti sadjereja je posebno na Spodnjem Štajerskem še komaj v začetku svojega razvoja. Zato nameravam spisati nekoliko stavkov iz lastnih izkušenj, kako se pride najceneje do sadnih dreves. Sicer ne trdim, da bi bila ta pisava za vsacega, kajti pregovor pravi: enemu se dopade črna, drugemu bela ali rdeča krava. Prepričan pa sem, da bodeš, dragi sadjerejec, ugodnejše uspehe dosegel, ako se bodeš ravnal po mojih lastnih dolgoletnih izkušnjah. Pomagaj si sam in božja roka ti bode delila obilnega sadu. Kraj, kateri je posajen s sadnim drevjem, je podoben zemljiškemu raj; zemljišče, oziroma posestvo brez sadnih dreves pa puščavi. Brežne travnike in pašnike zasadi z drevjem in če ob stezah narediš drevored, ne bodeš s tem prikrčil nobenega prostora. Imel bodeš ravno tak travnik in pašnik; da, še veliko več pridelkov potegneš iz zemlje, ker spodaj pridelas seno, zgoraj pa trgaš jabolke, katere za gotov denar prodaš. Pomisli, kako dobra in zdrava hrana so jabolka v zimi. Tudi jabolčnica ti ne bode presedala. Navadno pa ti denarne moči ne dopuščajo, da bi si nakupil potrebnih dreves za saditev — ali kaj zato — saj si jih lahko doma vzgojiš.

Ravno tako sem delal tudi jaz, ker tudi jaz nisem kapitalist. Ali ne delaj tako, kakor sem opazoval nekatere kmetovalce. Posadil je kruljevo drevo, katerega je izkopal v gozdu, v tako majhno jamo, kakor bi hotel pokopavati erknjeno kuro. Ko je bil z delom gotov, je velel temu sirotnemu drevesu: ako hočeš rasti, rasti, ako ne, pa me piši v uho. Potem pa ga je prepustil vetrovom in božji volji. Kaj nastane iz takega drevesa in koliko bo koristilo, to si lahko vsaki sam izračuni. Zato pa pomni: ako hočeš imeti lepo in zdravo sadno drevje, mu stori vse, česar potrebuje in odstrani vse, kar mu škoduje.

Vsa jabolčna drevesa se razvijajo iz peške. Iz malega zraste veliko. Zato moramo peške shranjevati, da jih posejemo ob ugodnem času. Ako pa si name-

ravaš napraviti večjo drevesnico (množina naj se ravna, kolikor ti čas dopušča drevesa skrbno in ob pravem času obdelati), tedaj presejaj jabolčne tropine od zrelega sadja z velikim rešetom. Tropine pa ne smejo biti užgane, kajti potem izgubijo peške življenjsko moč kaljenja. Ako so peške v sredini žolte, tedaj niso več za setev. Peške moramo hraniti na suhem in zračnem prostoru. Zemlja, kjer bodeš sejal peške, mora biti dobro obdelana in zagnojena. Najbolje bi ti kazalo, da jih posejaš na stare zeljnate grede. Zelo dobro je, ako spraviš v zemljo kalij, fosforjevo kislino in apno, katere snovi posebno potrebujejo mlada drevesa. Zato posejaj na to že obdelano zemljo Tomažovo žlindro in kalijevo sol. Recimo za en ar kakih 5 kg vsakega.

Potem pa na drobno podkoplji ta umetna gnojila. Meseca novembra, preden začne zemlja zmrzavati, zjamičkaj po čez precej plitvo ter nasuj dobro sprhnatega komposta. Jamice naj bodo kakih 20—25 cm druga od druge, potem pa posejaj peške na kompost in jih zasuj na prst debelo z zemljo. Da ti ne bodejo kure razdrapale zemlje, pokrij celo sadnico z borovico, katero lahko pustiš do spomladi. Tudi pred mišjim nosom so peške bolj zavarovane. Konec aprila bodeš z veseljem zagledal iz peške rojeno drevesce, katero ti poreče: „Tukaj sem!“

Kakor je ravnati z malim otrokom, tako moraš ravnati tudi z malim drevescem. Samo si ne more pomagati. Ako opustiš dobro vzgojo pri malem otroku, pri mladi živini in malem drevesu ne bodeš imel zdravega, čvrstega človeka, ne močne živine in lepega trpežnega dreva. — Izruvaj plevel skozi celo leto pri mladih drevesih in imej jih v snagi. Okopavati moraš večkrat v letu ob suhem vremenu, da spraviš zrak k koreninam, ki ga željno pričakujejo. Varuj pa te bog, da bi smukal listje s teh dreves. Kar so pri tebi pljuča, to je listje na drevesih. K tako lahkim delom si lahko privadiš otroke. Ali vadi jih po malem, da jih ne spačiš. Dovolj vsakemu posebej mali del gréde in s tem jim vsadiš v srce ljubezen do sadjarstva. Ako ti otrok delo dobro opravi, pohvali ga. Na ta način se bode sadjereja razširila in bode nam in našim potomcem prinesla veliko sreče.

Vsako dobro delo ti bog že na tem svetu obilno poplača. Imej vedno pri sadjereji misel: „kar bom delal, naredim dobro.“ Površno obdelavanje je samo naspol storjeno delo in boljše je, da se nič ne stori. Sedi med tem časom raje za peč ali pa v senco kakega divjega drevesa, kajti ako ne delaš dobro, si nakopavaš jezo in sam sebi škodo, drugim pa iztrgaš iz srca ljubezen in veselje do drevesnice. Potemtakem bi prišla sadjereja na najnižjo stopinjo. Dobro storiš, ako zalivaš drevesca z gnojnic, kateri primešaj polovico vode; ali tega ne delaj ob vročih urah. Ako pa zapaziš na drevju listne uši (grinto) in krvne uši, poškoppi jih takoj z škropivom, katerega naredi tako-le: 1½ kg mazljivega mila [Schmierseife] (ne navadno milo) in 1 kg tobakovega izvlečka (Tabakextrakt), katerega dobiš v glavnih prodajalnah duhana. To zmešaj v 100 l vode. Dobro za škropljenje so vinogradske škropilnice. Dokler

se kažejo še ušice, ponovi škropljenje vsakih 3—4 dni. Na vsak način pa moraš škropiti tako, da zadeneš listje od vseh strani; drugi dan pa poškoppi listje z navadno vodo, da ga opereš.

Ako bodeš z drevesi pravilno ravnal, bodeš imel že isto jesen do en meter visoka drevesa, katera se bodejo veselo smehljala vsakemu, ki jih bode gledal. S tem bi bila dela v prvem letu dokončana.

Sadi fant v mladosti dreva,

Da na starost te ne žuli reva.

Škerlec.

Perutninarski list.

Jubilejna razstava perutnine in kuncev v Gradcu
na jesenskem sejmu 1908, od 19. septembra do 4. oktobra 1908.

Vzpored:

22. septembra ob 10. uri predpodne v dvorani c. kr. kmetijske družbe v Gradcu, Stempfergasse 3/II:

Zborovanje perutninarjev.

Poročila:

1. Sredstva za deželno povzdigo kmetijske perutninoreje s posebnim ozirom na vprašanje pasem.

2. V koliko se naj umetno valjenje in vzreja postavi v službo kmetijske perutninoreje.

3. Razgovor.

Predavanja

gospoda ravnatelja Dr. B. Blancke (Berolin-Fredersdorf) s skioptičnimi slikami kluba nemških perutninarjev v Berolinu s prijaznim sodelovanjem gospoda doktorja A. Hennike v Gradcu, dne 22., 23., 24., in 26. septembra v trgovskem domu (Radetzkystrasse) od 7.—8. zvečer in sicer:

1. hlevi in bivališča za perutnino;
2. hrana in življenje perutnine;
3. naravno valjenje in vzreja; umetno valjenje in vzreja;
4. pitanje, klanje in dresiranje;
5. nauk o plemenski vzreji (plemenska izbira in vzreja na meso ali jajca).

Priprava in oprema perutnine za razstavo.

Samoumevno je, da bo vsak perutninar gledal na to, kako bi uspehe svoje perutninoreje v kolikor mogoče najugodnejši luči predstavil razsojevalcem in to stremljenje je ne le opravičeno, ampak je naravnost potrebno, seveda, dokler se priprava in oprema perutnine za razstavo giblje v onih mejah, ki so dovoljene, in dokler se ne stremi za tem, kako bi se razsojevalcem prikile napake perutnine, ki je namenjena za razstavo.

Prepovedano je pred vsem sledeče:

1. barvati noge onih pasem, ki imajo noge modre ali žolte barve;
2. barvati peresa ali odstranjevati tako perje, ki ni navadno pri dotičnih pasmah;
3. pipati perje na nogah oni perutnini, ki bi morala — v čisti pasmi — imeti gole noge; kaj takega je tudi po-

poloma nepotrebno, kajti razsodniki to takoj opazijo;

4. tudi se ne smejo v rep vlimati peresa, da bi na ta način postal bolj košat in lep;

5. Tudi se ne sme raven, pokončen rep, ki se pri naših pasmah še pogosto najde, „popraviti“ s tem, da se navesijo v njega kosci svinca ali z operacijo;

6. tudi je nepotrebno, nedovoljeno in trpinčenje živali, če se viseči grebeni zravnaajo s tem, da se vanje nabodejo igle;

7. večkrat se tudi stari petelini, ki so že videli mnogo razstav, pomladijo na ta način, da se jim ostroge obrusijo in ogladijo, s čemer pa se nameravani namen ne doseže, ker razsojevalci to takoj opazijo.

Nasproti vsemu temu pa je dovoljeno in primerno, da se perutnina, ki je namenjena na razstavo, tako pripravi in opremi, da dobi lepo zunanje lice.

Vsak pameten perutninar bo začel za to skrbeti že par tednov pred razstavo.

Res je, da se z različnimi sredstvi, ki so dovoljena, lahko zunanost perutnine tako spremeni, da je pogled na njo res zadovoljiv. Predvsem bo perutninar gledal na to, da bo njegova perutnina imela dovolj prostorne staje in grede, kjer si ne bo polomila repov.

Tudi je dovoljeno in dopustno, obilno krmiti pitanske pasme, da dobijo ob času razstave lepo obliko in primerno težo. Tudi je dovoljeno, ono perutnino, ki ima blede grebene in braducelje, krmiti s špinačo, deteljo in celo z železnimi preparati, da se na ta način pomnožijo rdeča telesca v krvi in da se vsled tega grebeni in braducelji bolj živo pobarvajo.

Tudi pazimo lahko na to, kaj krmimo perutnini. To se godi pred vsem s tem, da belim pasmam par tednov pred razstavo ne dajemo nobene koruze, ker ta pobarva perje žoltkasto. Isto napravi tudi solnčna svetloba, ki sploh obledi žive barve in najlepša bela ušesca na robih rdečkasto pobarva.

Iz tega vzroka se mora perutnina že par tednov pred razstavo pasti samo v senci in biti le par ur, zjutraj in zvečer, ko ni solnce tako žarko, na prostem. Tudi se mora pri tem gledati na to, da ni prepirljiva perutnina skupaj, ker si s kavsanjem raztrga in poškoduje grebene, braducelje in ušesa.

Svetlobo perja povzdignemo s tem, da krmimo perutnini kuhan lan.

Tudi se smejo noge vsak dan parkrat umiti in potem z vazelinom namazati; bela ušesca pa umijemo vsak dan z mlekom.

Bojazljivo perutnino moramo pred razstavo navaditi na kurnik in na tuje ljudi. Ni namreč nič nenavadnega, da taka plaha perutnina na razstavi v kurnikih pred mnogimi ljudmi obupano štriga sem in tje, da se pobije in poškoduje in da nimajo pri njej vsled tega razsodniki nikdar prilike, da bi jo lepo in mirno lahko ogledali.

Zelo prašno in umazano perutnino umijemo tri dni prej, ko jo pošljemo na razstavo. Na deset litrov mlačne vode vzamemo 25 gramov sode in en kos glicerinovega mila ter operemo s to

mešanico perutnino zelo previdno, da se ji ne polomijo peresa. Z malo mrzlo vodo, kateri smo dodali nekaj boraksa, jo potem splavimo, da spravimo iz perja milo. Nato iztisnemo — od glave proti repu za perjem — previdno vodo, zavijemo kuro v prte, jo denemo v kak koš in postavimo na topel prostor, da se posuši.

Predno odpošljemo perutnino na razstavo, jo za perjem obrišemo rahlo s svilenim ruto. Če še sedaj grebene, bradice, ušesa, noge in kljun malce pomažemo z vazelinom in potem pogladimo z mehkim prtičem, smo lahko prepričani, da bo prišla perutnina v takem stanju na razstavo, da bo ne le lastnik imel korist, ampak da je bodo tudi gledavci in razsojevalci veseli. — K.

Važno za podružnice.

C. kraljeva štajerska namestnija je dne 17. maja 1903, št. 14.679 poslala kmetijski družbi sledeči dopis: „Ker se je v zadnjem času večkrat zgodilo, da so od podružnic c. kr. kmetijske družbe zahtevali dotični politični okrajni uradi, naj se držijo določb društvene postave z dne 15. septembra 1867 (drž. zak. št. 134), posebe naj naznanjajo prirejanje svojih zborovanj, spominja namestnija na svoj odlok z dne 25. junija 1899, št. 14.403 s pripombo, da se podružnice kmetijske družbe ne smejo smatrati za stranska društva v smislu § 10. društvenega zakona z dne 15. novembra 1867, da torej dotične določbe ne veljajo za nje. Letakrat se mora v smislu § 2 zborovalne postave z dne 15. novembra 1867 (drž. zak. št. 135, tako zborovanje naznaniti, če je vsakomur pristopno in ne le članom kmetijske družbe in vabljenim gostom.“

Opozarjamo sl. podružnico na ta odlok, da se lahko, če bo kedaj treba, sklicujejo nanj.

Iz podružnic in krajnih društev.

St. Ilj v Slov. gor., 3. septembra 1908. (Davka prosto žganje za domačo rabo.) Kmetijska podružnica v St. Ilju opozarja vse svoje p. n. člane in kmetovavce, naj oni posestniki, ki letos še niso žgali davka prosto, ki v oktobru leta 1907 pri občini zaradi pomanjkanja žganja ali drugih vzrokov niso prijavili davka prostega žganja za leto 1908, ki pa pričakujejo letos dosti pridelkov za žganje, da še lahko sedaj prosijo za dovoljenje davka prostega žganja na račun tekočega leta. V ta namen naj pošljejo c. kr. okrajni finančni direkciji koleka prosto prošnjo, v kateri naj navedejo vzroke, zakaj so zamudili rok in prosijo za naknadno dovoljenje. R. Repnik, načelnik.

Graško tržno poročilo.

Sejm s krmoin slamo od 31. vgusta do 6. septembra 1908. Pripeljalo se je — vozov s — meterskimi stoti sena in — vozov s —

meterskimi stoti slame; sejm je bil slabeje obiskan kakor pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kislo od K 9.— do K 13.—, sladko od K 9.50 do K 13.50; ržena slama od K 7.— do K 8.—; pšenična slama od K 7.— do K 7.80; ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K —.—.

Sejm z rogato živino dne 10. sept. 1908. Prignalo se je 460 volov, 226 bikov, 554 krav, 130 živih telet, pripeljalo se je — mrtvih telet — svinj, — drobnice in — konj.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: 6 volov, 29 bikov, 3 krav, — telet; na Gornje Štajersko 66 volov, 30 bikov, 80 krav, — telet; Predarlberško: 50 volov, 40 bikov, 50 krav, — telet, v Nemčijo: 23 volov, — bikov, — krav, — telet; v Švico: 90 volov, 33 bikov, — krav, — telet; Solnograd: 1 volov, 2 bikov, 11 krav, — telet; na Ogrsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: 11 volov, 2 bikov, 43 krav, — telet; na Češko: — volov, — biki, 116 krav, — telet. v Moravsko: — volov, — bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže: klavni voli, tolsti od K 88.— do K 74.— (izjemoma K 84.—), poltolsti od K 64.— do K 72.—, suhi od K 56.— do K 62.—; voli za pitanje od K 58.— do K 64.—; klavne krave, tolste od K 52.— do K 66.—, poltolste od K 42.— do K 50.—, suhe od K 28.— do K 38.—; biki od K 50.— do K 66.—; dojne krave do 4. teleta od K 50.—, do K 60.—, čez 4. tele od K 40.— do K 48.—; breje od K 44.— do K 52.—; mlada živina od K 50.— do K 62.—. Za 1 kilogram mrtve teže: telet do K —.— do —.—; svinje od K —.— do K —.—; pitanske svinje od K —.— do K —.—.

Sejmklavne živine dne 11. septembra 1908. Zaklana živina: 1117 telet, 2053 svinj, komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K —.88 do K 1.—; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.— do K 1.10; nemške mesne svinje od K 1.32 do K 1.36; nemške pitanske svinje od K 1.26 do K 1.30; ogrske pitanske svinje Ia od K —.— do K —.—; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.26 do K 1.30; mesne svinje od K 1.20 do K 1.32 bosnjaške pitanske svinje, debele, od K —.— do K —.—; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K —.— do K —.—; ovce od K —.70 do K —.80; kozlički in jagnjeta od K —.— do K —.—.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Koruz	Proso
		K v	K v	K v	K v	K v	K v
Celje ...	50	11—	950	8—	825	9—	9—
Ormož ...	50	11—	950	9—	9—	9—	8—
Gradec ...	50	1263	1075	10—	968	9—	825
Ljubno ...	50	13—	1030	9—	10—	925	—
Maribor ...	50	11—	925	9—	9—	950	9—
Ptuj ...	50	11—	10—	10—	1050	9—	8—
Inomost ...	50	1338	1190	943	905	—	—
Celovec ...	50	1125	10—	9—	—	—	—
Ljubljana ...	50	12—	9—	850	9—	925	10—
Pešt ...	50	12—	10—	629	850	650	—
Solnograd ...	50	12—	960	—	845	920	—
Dunaj ...	50	1190	979	929	885	863	—
Linc ...	50	—	—	—	—	—	—

Mesto	Kil	Ajda	Bob	Seno sladko	Seno kislo	Ržena slama	Ježna slama
		K v	K v	K v	K v	K v	K v
Celje ...	50	10—	9—	4—	350	3—	250
Ormož ...	50	10—	10—	650	6—	3—	250
Gradec ...	50	725	—	—	—	—	—
Ljubno ...	50	—	14—	6—	5—	4—	350
Maribor ...	50	1150	1050	6—	—	320	3—
Ptuj ...	50	10—	1050	650	540	420	340

(Nadaljevanje na strani 144.)

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.

Gradec, Franzensplatz št. 2.

I.

Nova klet in skladišče zveze v Algersdorfu.

Vsled vednega pomanjkanja prostorov, ki se je občutilo od leta do leta bolj neprijetno, je postalo nujno potrebno, da se klet in skladišče v Algersdorfu preizdata in razširita. To delo napreduje sedaj zelo hitro, tako da je ne le celo poslopje že pod streho, ampak da je celo že tudi cela klet obokana.

Posebno za deželno vzorno klet, ki jo ima zveza, je posebnega pomena in velike koristi dejstvo, da se bo že meseca oktobra lahko en del kleti izročil prometu, kar bo posebno letos, ko pričakujemo mnogo in zelo dobrega vina, jako dobro, ker bo zveza na ta način lahko kupila zgodaj velike množine pristnega štajerskega vina.

K temu poročilu še dostavljamo željo, da bi letošnji pridelek vina izpolnil naše pričakovanje in da bi zvezina klet, ki se bo letos otvorila, ustrezala letos in v bodoče vsem pričakovanjem, ki se stavijo vanjo, da bi izpolnjevala v polni meri svoj namen — prodajati za ugodno ceno pristno domače štajersko vino — in na ta način pomagala našim vinorejcem.

V Gradcu, 27. avgusta 1908.

Fr. Barta.

II.

Zapisnik

VIII. rednega občnega zbora zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, ki se je vršil 4. junija 1908 ob 11. uri predpoldne v hiši deželnih stanov v Gradcu pod predsedstvom predsednika nadzorstvenega sveta, njega ekselence gospoda deželnega glavarja Edmunda grofa Attems. (Dalje.)

Da se je blagovni promet pri zvezi tako zvišal, za to imamo več vzrokov. Prvič se je zvišalo število zvezinih članic in na ta način se je zvezino delovanje sploh razširilo. Dalje je poverila dežela zvezi posredovanje pri nakupu in prodaji travinega in deteljinega semenja in nakupovanje bakrene galice. Tudi je mnogo pripomogel promet z vinom. Ta je bil tudi povod za nadaljni preustroj in razvoj skladišča, ker je na vsak način bolj varno naložen kapital, če se klet in skladišče združita, ko pa če bi bilo vsako podjetje samo za sebe.

Ker skrbita dežela in država zelo vestno za povzdigo štajerske vinoreje s tem, da dajeta potrebnim vinorejcem brezobrestna posojila, se je dosedaj že mnogim ubožnim, oziroma po trsni uši oškodovanim posestnikom omogočilo, da so si svoje nasade lahko popravili in se tako bolj uspešno poprijeli tako zelo ugodne in dobičkanosne panoge gospodarstva, kakor je ravno vinoreja. Na ta način in s samopomočjo trdnjih vinorejcev si je štajerska vinoreja v zadnjih letih zopet zelo opomogla, tako da dobivamo zopet

zelo lepe pridelke. Vendar pa so se med tem pojavile nove težkoče zaradi tega, ker uvažajo trgovci mnogo tujih vin, ki ne le delajo konkurenco domačim vinom z nižjimi cenami, ampak da hočejo tudi s temi vini tako pokvariti okus pivcev, da bi škodovalo domačim pristnim vinom. Vse to je povzročilo, da se je moralo začeti misliti na to, kako bi se vinorejcem še nadalje pomagalo. Zato se je oprijela zveza trdno misli, kako bi vino svojih članov spravila v denar; zato je začela snovati kletarske zadruge in tudi na drug način vnovčevati vinske pridelke svojih članov. V ta namen je vzela že leta 1902. v bližini Gradca klet v najem, v katero bi lahko vlagala vino svojih članov in ga potem prodajala. Deloma je že tisto leto kupila nekaj vina na lastni račun. Prodaja vina se je razvijala razmeroma zelo dobro, tako da se je že prihodnje leto (1903) lahko kupilo posestvo v Algersdorfu. Klet, ki se bo sedaj tam uredila, bo sprejemala v zalogo vina iz vseh štajerskih vinorodnih krajev in dajala kupcem priliko, da bodo lahko spoznali pristna, štajerska, čista vina in da jih bodo lahko kupovali naravnost od producentov. Istočasno se je mislilo ustanoviti v Gradcu prodajalnico, da bi se lahko širši sloji štajerskih konzumentov seznanili z dobrim štajerskim vinom.

V vseh teh načrtih moramo iskati prvi zasnitek misli, ki je privedla pozneje do ustanovitve deželne vzorne kleti in deželne kleti v štajerskem deželnem dvorcu.

Visoki štajerski deželni odbor se je svoječasno pečal z ustanovitvijo deželne vzorne kleti in je naročil 10. dne novembra 1903 visokemu deželnemu odboru naj poizveduje o pripravljalnem delu, ki ga je v ta namen že izvršila zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem in naj o tej stvari prihodnjič poroča deželnemu zboru. Če bi bil uspeh tega pozvedovanja neugoden, naj naredi načrt in proračun o deželni vzorni kleti, ki jo naj ustanovi dežela, naj ga predloži deželnemu zboru in naj stavi primerne predloge.

Da bi lahko ta namen kolikor mogoče uspešno izvrševala, je zveza leta 1904. po zimi vzela klet, ki je bila blizu prvotne kleti, v najem in je poskrbela, da so v kletih zastopana vsa različna štajerska vina in da se vrši promet z vinom kolikor mogoče vzorno. Celo to podjetje se je s tem še bolj podprlo in razširilo, da je deželni odbor prepustil deželno klet v deželnem dvorcu v Gradcu zvezi, kar je lepo izpolnilo vso zvezino akcijo, ki jo je dotlej izvršila na tem polju.

Dne 29. septembra 1905 je deželni odbor celo podjetje komisijonelno preiskal in poveril deželno vzorno klet zvezi, pri čemer je povdarjal, da se naj pri nakupu vina gleda po možnosti — v kolikor ne

trpi pri tem kakovost — na male kmetske posestnike in da se naj skuša prodajati pred vsem na Gornjem Štajerskem in v premožnejših severnih kronovinah. Tudi se naj, kakor hitro bo za to dovolj zaloge v kleti, nastavijo zanesljivi potniki.

Danes je celo podjetje, vzorna in deželna klet, tako ustrojeno, da se dobivajo tam res le pristna, čista štajerska vina. Vse uredbe so se jako dobro obnesle, kar se vidi v tem, da se prodaja čim dalje bolj širi in da se dobro štajersko vino od dne do dne bolj čišla. (Pride še.)

III.

Poročila glede blagovnega prometa zveze.

Št. 102.321/08

V

Dobava ovsa.

Mestna občina v Gradcu potrebuje za mestne vožnje v času od 1. januarja 1909 do 15. junija 1909 15 vagonov = 1500 meterskih stotov ovsa. Dobava se mora izvršiti po določbah ponudnih pogojev, ki so na vpogled v graškem rotovžu 2. nadstropje, V. oddelek, soba št. 142. in pri upravi mestnega vozarstva, Friedrichgasse 12 in ki se izvengraškim ponudnikom na zahtevo pošljejo po pošti. Producenti in trgovci, ki bi hoteli sprejeti dobavo, so vabljeni, da naj svoje ponudbe v obliki nekolekovanih poslovnih pisem v zapečatenem ovitku, na katerem bodi razun imena ponudnika še napisano „Ponudba za dobavo ovsa za mestne vožnje“, najpozneje do 5. oktobra 1908, ob 11. predpoldne, oddajo v mestnem rotovžu v prejemni urad v prvem nadstropju. Vsak ponudnik mora istočasno s ponudbo vložiti pri mestni blagajni v Gradcu 10% jamščino skupne svote, za katero hoče prevzeti dobavo, v obliki inozemske, ne vinkulirane hranilne knjižice ali inozemskih, pupilarno varnih vrednostnih papirjev za nominalno vrednost, oziroma pri srečkah za vrednost najmanjšega dobitka in mora pri tem že v ponudbi navesti dokazila o vlogi (dnevnikovo število in številko depozitnega zaklada). Pobotnica o jamščini se ponudbi ne priloži. V ponudbi mora biti izrečno navedeno, da se ponudnik v polnem obsegu podveže ponudnim pogodbam, ki so mu znane. Ponudbe se odprejo 5. oktobra ob 12. uri opoldne.

Mestni svet graški, 11. avgusta 1908.

Župan: dr. Franc Graf l. r.

Prevažanje sadja po železnicah.

Z ozirom na lep in velik pridelek sadja, ki ga pričakujemo, in z ozirom na skušnje, ki smo jih doživeli v prejšnjih zelo rodnih letih s tem, da so železniške uprave dale premalo vagonov na razpolago, je smatrala vnovčevalnica za sadje pri zvezi gospodarskih zadrug na Štajerskem za svojo dolžnost, da se v tej

stvari pravočasno obrne do merodajnih mest, naj te nedostatke odpravijo, na drugi strani pa da doseže, da se pošiljatve sadja sploh, posebe pa one v inozemstvo, hitreje in ceneje izvršijo.

V začetku avgusta t. l. smo se v tej stvari obrnili s prošnjami do c. kr. poljedelskega ministrstva, do c. kr. železniškega ministrstva, do generalnega ravnateljstva c. kr. priv. južne železnice in do ravnateljstva državnih železnic v Beljaku. Deloma smo imeli uspeh s tem, da se je vodstvom postaj državne in južne železnice naročilo, naj poskrbijo za potrebno število primernih vagonov, da se bo sadje lahko hitro naložilo in odposlalo. Za odpošiljanje sadja se naj porabijo po možnosti brzi in direktni vlaki, tudi se naj na prehodnih postajah posebno pazi na vagone s sadjem.

Naši prošnji, naj se ekspedira sveže sadje s tovarno ceno kot brzo blago, ni c. kr. priv. južna železnica ugodila. To utemeljuje s tem, da so prometni stroški sedaj zelo veliki in ker ima sadje pri vožnji tako velike ugodnosti. Če se naloži kot brzo blago v kateri koli množini, gre po znižani ceni, če se naloži in zavije kot tovarno blago, veljajo zanj cene razreda A, za 10.000 kg a) v zavojih in zabojih cene izjemnega tarifa VII, b) nezavito (alla rinfusa) cene razreda B lokalnega tarifa.

Ravnateljstvo c. kr. državnih železnic v Beljaku naše prošnje za znižanje voz-

nine še ni rešilo: kakor hitro bomo imeli odgovor, bomo seveda o tem takoj poročali.

Graški sejem s sadjem.

Mestna občina Gradec priredi v mestni tržnici v Kepplerjevi ulici letošnjo jesen, kakor prejšnja leta, 2 sejma s sadjem in sicer od 6. do 8. oktobra in od 3. do 5. novembra t. l.

Pripuščene so vse vrste surovega in vdelanega sadja, sadjevca in jagodnih vin iz Štajerske, potem orodja, posode in stroji, ki se rabijo pri sadje- in vinoreji.

V interesu štajerskih sadjerejev prosimo svoje člane, ki bi se mogoče udeležili teh razstav, naj se glede načina pošiljanja obrnejo takoj na mestni tržni komisariat po informacije.

Tomaževa moka.

Ker je naš sklep za Tomažovo moko za paritetno ceno od Solnograda pri berlinskih tvornicah za Tomažove fosfate že izčrpan, lahko nadalje pošiljamo Tomažovo moko v celih vagonih na Srednje in Gornje Štajersko od čeških tvrdk za paritetno ceno „Simbach“ in sicer le za konec oktobra ali začetek novembra.

Na Spodnje Štajersko lahko pošiljamo, dokler ni naš sklep izčrpan, Tomažovo moko v celih vagonih od berlinskih tvornic za Tomažove fosfate za paritetno ceno od Trsta v teku 4—6 tednov po naročilu.

Manjše količine pošiljajo, dokler je

kaj zaloge, naša skladišča v Ljubnem, Gradcu, Mariboru in Celju.

Uljudno še opozarjamo svoje člane, da so druge naše zaloge za jesensko dobo že preskrbljene z umetnimi gnojili in da se pri njih za takojšnje plačilo lahko dobijo za določene cene manjše množine raznih umetnih gnojil.

Ponudbe.

Naši člani ponujajo za nakup:

Cca 4.000 kg zimskega žita „Elit“, cena K 22.— za 100 kg od postaje Frohnleiten. Vreče se zaračunijo po 40 v ena, cca 9.000 kg zimske rži, brez imena vrste, za K 21.— 100 kg, poštne prosto od postaje St. Marein i. M.,

cca 3.500 kg zimske pšenice, brez imena vrste, za K 24.— 100 kg, prosto vožnine od postaje St. Marein i. M.,

cca 3.000 kg ječmena, brez imena vrste, za K 18.50 100 kg, prosto vožnine od postaje St. Marein i. M.,

Paulsenovo zimsko rž, pozna setev, K 23.— 100 kg od železnice Pernegg,

cca 20.000 kg švedske rži, pozna setev, K 25.— 100 kg vožnine prosto od Gradca brez vreče,

cca 2.000 kg Wolfsbacher Elit zimske rži, pozna setev, zelo dobro prezimi, K 26.— loco postaja Krieglach brez vreče,

cca 5.000 kg krompirja „Professor Märker“,

cca 5.000 kg krompirja „Magnum bonum“ brez navedene cene od Ptuja.

Tržna poročila.

(Nadaljevanje.)

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 23. septembra na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Mariboru*.

Dne 24. septembra na Remšniku**, okr. Marnberg; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); pri Sv. Martinu**, okr. Slovenj Gradec; pri Sv. Martinu pri Vurbergu**, okr. Maribor; v Ernovžu**, okr. Lipnica; v Gradcu*; pri Sv. Trojici,

okr. Sv. Lenart v Slov. gor.; v Slovenski Bistrici**.

Dne 25. septembra v Lipnici.

Dne 28. septembra v Cmureku.

Dne 29. septembra v Veržetu**, okr. Ljutomer; pri Sv. Lovrencu**, okr. Ptuj; v Marnbergu**; v Gleinstättenu**, okr. Arvež; na Pilštajnu**, okr. Kozje; v Vranskem**; v Ormožu (svinjski sejem); v Šoštanju**.

Dne 30. septembra na Ptuj (sejem s ščetinarji).

Dne 1. oktobra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s konji in jогato živino).

Dne 2. oktobra na Spodnji Poljskavi (svinjski sejem), okr. Slov. Bistrica.

Dne 3. oktobra v Brežicah (svinjski sejem); pri Sv. Lovrencu v Slov. gor.**, okr. Ptuj; v Kostivnici**, okr. Rogatec; na Tilmiču**, okr. Lipnica.

Dne 5. oktobra v Zalcu**, okr. Celje; v Jurkloštru**, okr. Laško; pri Sv. Lenartu v Slov. gor.**, v Ormožu*; v Slovenjem Gradcu*; v Lučah (sejem z drobnico), okr. Arvež; v Konjicah**; v Oplotnici**, okr. Konjice; pri Sv. Heleni*, okr. Šmarje pri Jelšah; v Dolu**, okr. Laško; pri Sv. Pavlu pri Preboldu*, okr. Celje; v Celju*.

Dne 6. oktobra v Ormožu (svinjski sejem); v Rogatcu (sejem z veliko živino); v Radgoni*; v Pišecah**, okr. Brežice.

Oznanila „Gospodarskega Glasnika“ za Štajersko.

Anton Löschnigg

veletržec s papirjem, Gradec, Griesgasse 4

priporoča:

Debeli papir za vlaganje v sode in zaboje za jabolka. Zavojni papir za namizno sadje. Fino papirjevo volno za opremljanje in zavijanje jabolčnih jerbasov in zabojev. Bele in barvaste zrezke svilenega papirja za nalaganje. Etikete, servijete in vrečice za sadje. Pravi pergamentni zavoj v zvitkih za pošiljanje sadja, perotnine, grozdja, sira, nadalje Hofheimske in dunajske pase za lovljenje mrčesa, lim in naliman papir v zvitkih za lovljenje gosenic.

40a—24

Vzorci in ceniki na razpolago.

Gospodje naročevalci

se uljudno naprosijo, da se pri naročevanju blaga sklicujejo na naš list.

Pristen je Thierryjev balzam

le z nuno kot varstveno znamko. Pošilja se najmanj 12 polovičnih, 6 celih ali 1 patent-družinska steklenica 191a—13 za K 5.—. Zavoj prost.

Thierryjevo centifolijino mazilo

Najmanj se pošlje 2 dozi za K 3.60. Zavoj prost. Povsodi priznana najboljša domača sredstva zoper želodčeve težave, zgago, krče, kašelj, sluzavost, vnetje, rane, praske i. t. d. Naročilo ali nakaznica se naj naslovi na:

A. Thierry, lekarna „pri angelju varhu“, Pregrada pri Rogatcu. Dobi se tudi v mnogih lekarnah.

Že dolgo mu dajejo avstrijske gospodinje prednost pred vsemi drugimi. SCHICHT-OVO MILO izdeluje — pri vedno jednaki izvrstni kakovosti — iz najčistejših in najfinejših snovi. Rahlo drgnjenje že zadostuje — kajti SCHICHTOVO MILO raztopi s svojim posebno zmoglostjo čiščenje brez kuhanja, vretja in težkega dela vsako nesnago. Pri uporabi SCHICHT-OVEGA MILA si prihranite mnogo časa, denarja in dela.

Čistost SCHICHTOVEGA MILA se jamči s 25.000 K. 217a—7

Oznanila v „Gospodarskem Glasniku“ dosežejo pri veliki izdaji največjo razširjatev.

